

HVHB-nieuws

Nummer 11 | November 2023

HeerlijkHeden 198

Wederom is er een prachtige editie verschenen van het kwartaalblad van de Historische Vereniging Heemstede-Bennebroek, nummer 198.

De redactie van de HeerlijkHeden heeft een grote variëteit aan artikelen geschreven over de geschiedenis van Heemstede en Bennebroek, rijk geïllustreerd met (nostalgisch) beeldmateriaal.

Het Oude Slot (Huis te Heemstede) is zeer bekend, maar Heemstede had daarnaast nog een tweede kasteel, het slot Berkenrode. Het 15de-eeuwse kasteel werd twee keer verwoest en herbouwd. De laatste versie ging in 1747 verloren door brand en de restanten werden afgebroken.

Ook verdwenen, maar dan veel recenter, is het Jacobuskapelletje van de OLV Hemelvaartkerk. Het stond bij het katholieke deel van de Algemene Begraafplaats. In 1975 is de bouwvallige kapel gesloopt. Gelukkig hebben

we de beelden nog.

Minder tastbaar, maar voor velen allerminst verleden tijd, zijn de herinneringen aan het slavernijverleden. In negatieve zin (diverse eigenaars buitenplaatsen) en in positieve zin (jijeraars tegen de slavennij) is ook Heemstede daarbij betrokken.

Velen van u zullen de vuilnisbelten nog in de herinnering hebben. Tot 1971 was het de vuilnisbelt van Heemstede, maar tegenwoordig is het bekend als Park Meermond, tussen het Spaarne en de Cruquiusweg. Hoe kwam het huisvuil daar? Van paard en weg tot moderne vuilniswagens voor rolcontainers is een hele ontwikkeling, die toch in tamelijk korte tijd plaatsvond.

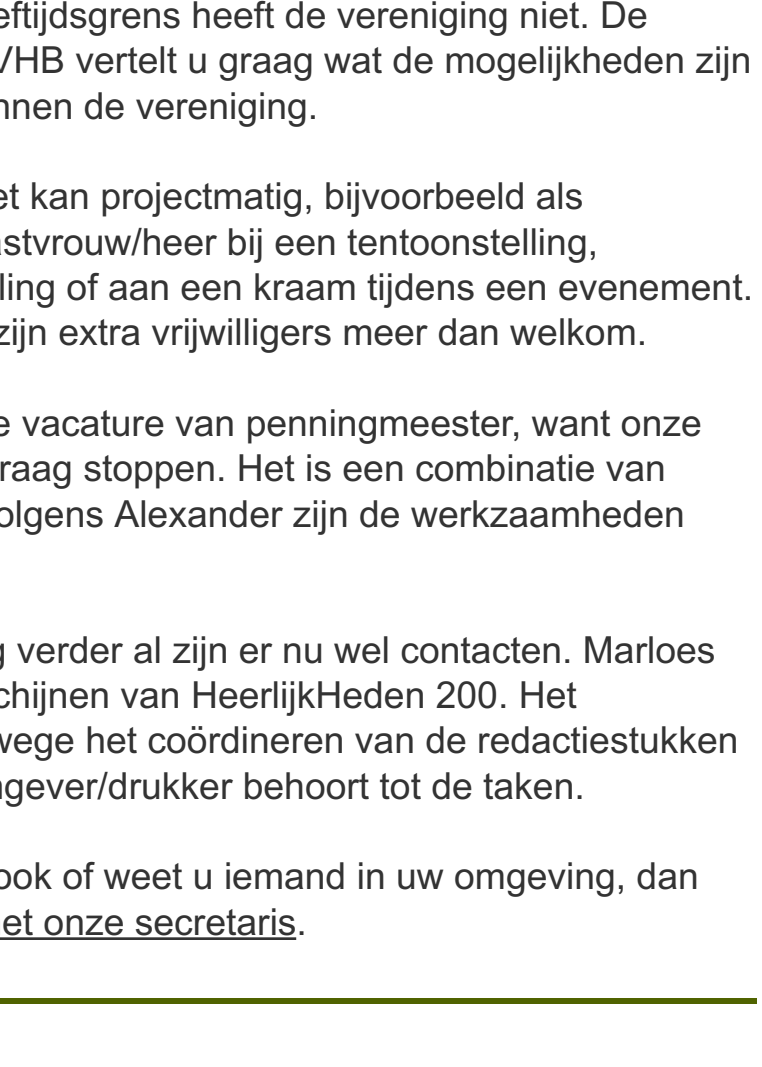
Wagens, koetsen en alles wat daarmee te maken had, werden in Bennebroek gemaakt door wagenmaker Stam aan de Binnenweg. De smid, de ruijtschilder en de maker van de tuigage waren vlakbij gevestigd, een kleine enclave van ambachtslieden die elkaar goed kenden. U leest daarover in de HeerlijkHeden.

In dit nummer verder aandacht voor onder meer het paard van Sinterklaas en de film 'Het is in Heemstede zoo kwaad niet...'. Daarnaast leest u over de vele schenkingen aan (beeld)materiale, die zorgvuldig in ons archief bewaard en gerubriceerd worden. De HVHB is daar erg blij mee. Gooi dus nooit zomaar iets weg voordat u bij de HVHB gevraagd heeft of de vereniging interesse heeft.

Een samenvatting van HeerlijkHeden kunt u [hier](#) lezen mocht u nog geen lid zijn. Bent u wel lid, maar wilt u een lidmaatschap cadeau doen, dan kan dat uiteraard ook.

Verslag Najaarsbijeenkomst HVHB op 9 november 2023

Op 9 november vond de Najaarsbijeenkomst op Hageveld in Heemstede. Vanwege het 100-jarig bestaan van Hageveld in 2023 was de aula van de school voor deze ledenavond aan ons beschikbaar gesteld.

Bij de ingang werden de bezoekers opgewacht door Ronald Huigen en Claire Metrop, die iedereen een A5 (zie verder in deze nieuwsbrief) gaven met een oproep om gastvrouw of -heer bij de HVHB te worden. Deze actie leverde per saldo 6 nieuwe vrijwilligers op.

De rector-bestuurder van Hageveld, Peter Stam, hield het welkomstwoord. Hij belichtte de groei van de school naar nu 1400 leerlingen, met als kernwaarden 'Vertrouwen, Betrokkenheid en Ontplooiing'. Maar ook de problemen die je tegenkomt als je gebouwd een rijksmonument is, met hoge onderhouds- en huishoudingslasten. Zo staat er voor het gebouw een grote schoorsteen die geen functie meer heeft, maar wel moet worden onderhouden en als onderdeel van het monument niet mag worden afgebroken... En ook verduurzaming en energiebesparing zijn bij Hageveld een flinke uitdaging.

Het verslag van de ALV van 8 juni werd goedgekeurd. De mededeling dat het contributiebedrag van de HVHB voor 2024 ongeveer vijf procent lager wordt positief ontvangen.

Volgens gaf voorzitter Wim Gohres een terugblik op onze publiekstrekkingen van 2023 (de tentoonstellingen over WO II en De Glip, de Open Monumentdagen en onze film over Heemstede), en een vooruitblik naar 2024. Omdat alle geplande filmvoorstellingen uitverkocht zijn zullen in 2024 nog extra voorstellingen volgen.

Hillebrand de Lange hield een lezing over 100 jaar Hageveld. Als zowel leerling als later docent van de school kon hij bij het beeldmateriaal ook zijn eigen herinneringen betrekken. Na afloop konden de aanwezigen een rondleiding door het schoolgebouw volgen, waarbij de mediatheek in de koepel van de voormalige kapel veel belangstelling trok.

Willem Jan Wiebosch

Foto: Harry Opheikens

Vrijwilligers

Heeft u wel eens nagedacht om gastvrouw/heer te worden?

- Gastvrouw/heer bij HVHB-Evenementen
- Naak-ik-even-jeugd-geïntermeerd
- Geen verplichtingen
- Geen commissievergaderingen
- 2 keer per jaar informele bijeenkomst gastvrouw/heer

Een ervaring van een enthousiast HVHB-lid:

U bent lid van de HVHB en misschien heeft u er ook wel eens aangedacht om binnen de vereniging vrijwilliger te worden. Als gastvrouw is het inspirerend om een wandeling door Heemstede mee te maken. De gids (vrijwillig) vertelt u dan alle feiten en weet over een mooie droefde, de buitenplaatsen en de daarbij behorende tuinen. Ik ben hierdoor bijzonder enthousiast geworden om meer tijd aan deze voorstelling te geven. Is het iets voor u?

Claire Metrop

Neem vrijblijvend contact op met Ronald of Claire:

06 - 5384-0954 06 - 5461-2063

U bent lid geworden van de HVHB, want u draagt de historie van Heemstede-Bennebroek een warm hart toe. Daarbij ontvangt u van ons een prachtige kwartaalblad HeerlijkHeden (eind oktober komt de volgende editie) en krijgt u maandelijks de nieuwsbrief digitaal toegestuurd. Maar ook werken wij hard aan het karakterbehoud van Heemstede, aan de website, de wekelijkse rubriek in de Heemsteder 'Toen en nu', tentoonstellingen, evenementen en het archief voort te behouden.

Voor al deze 'werkzaamheden' heeft de HVHB vele handjes ter beschikking, maar ook nodig. Misschien wilt u ook wel meer doen dan alleen lid zijn, maar twijfelt u wat u zou kunnen doen neem dan contact op met onze secretaris. U bent meer dan welkom als vrijwilliger, een leeftijdsgrens heeft de vereniging niet. De HVHB vertelt u graag wat de mogelijkheden zijn binnen de vereniging.

Het kan projectmatig, bijvoorbeeld als gastvrouw/heer bij een tentoonstelling, filmvoorstelling, samenstelling van een tentoonstelling of aan een kraam tijdens een evenement. Ook binnen de diverse commissies van de HVHB zijn extra vrijwilligers meer dan welkom.

Hoog op het 'verlanglijstje' staat de invulling van de vacature van penningmeester, want onze huidige penningmeester Alexander Koopman wij graag stoppen. Het is een combinatie van penningmeesterschap en de ledenadministratie. Volgens Alexander zijn de werkzaamheden ongeveer een uur per week.

De zoektocht naar een eindredacteur gaat gestaag verder al zijn er nu wel contacten. Marloes van Buuren gaat met die taak stoppen na het verschijnen van HeerlijkHeden 200. Het eindredacteurschap is een best pittige functie vanwege het coördineren van de redactiestukken en het nalezen daarvan. Ook het contact met vormgever/drukker behoort tot de taken.

Heeft u interesse in wat voor vrijwilligerswerk dan ook of weet u iemand in uw omgeving, dan hoort de HVHB dat graag. Neem dan contact op met onze secretaris.

Filmvoorstellingen 'Het is in Heemstede zoo kwaad niet...'

Eind september hebben wij als commissie Evenementen in alle wijsheid besloten om vier filmvoorstellingen te organiseren op dinsdag 24 oktober, woensdag 15 november, maandag 27 november en donderdag 18 januari. Alleen met een aanvangstijd van 15:00 uur en keurig verdeeld elke dag van de week één keer.

Het bleek al heel snel dat de animo voor de film 'Het is in Heemstede zoo kwaad niet...' onvoorstelbaar groot is. Tot twee keer toe hebben wij filmvoorstellingen toegevoegd met als resultaat dat we nu dertien filmvoorstellingen volledig volgeboekt hebben. We mogen ruim 280 bezoekers verwelkomen. Wat een mooi resultaat.

De administratieve afhandeling van deze 280 bezoekers valt best wel tegen. Mails die wij ontvangen met de tekst 'graag 2 kaartjes voor de film', zonder verdere aanduiding, kosten wat meer tijd om af te handelen. Bij de tweede voorstelling op 24 oktober om 15:00 uur hebben wij stoelen erbij moeten zetten, want er waren in totaal 30 bezoekers. Waarvan een aantal zich niet had aangemeld. Dan maak je dit mee: 'Er had mijn niet aangemeld, maar het was in mijn agenda gezet.' Natuurlijk zetten we er dan een stoeltje bij.

Naast deze activiteit zijn de leden van de Evenementencommissie ook verzorgingsteuhuizen aan het benaderen om de film daar te vertonen, en ook dat gaat goed:

- 9 november hebben we de film vertoond tijdens de Mantelzorgersdag in de Eerste Aanleg.
- 22 november gaan we naar de Meermond.
- 29 november een privévoorstelling in ons Pomphuis.
- 15 december gaan we in gesprek met Nieuw Overbos om over de filmvertoning te praten.
- 11 januari gaan we de film vertonen in het Gemeentehuis.
- We zijn in gesprek met o.a. de Heemhaven en met Kennemerduin.

Mijn dank aan Claire, Theo, Marijke, Anja en Willem Jan die tijdens de voorstelling als gastheer/-vrouw optreden.

Hoewel de geplande filmvoorstellingen volgeboekt zijn, mag u zich nog steeds [aanmelden](#). Of u komt op een reservelijst of, bij ruime aanmeldingen, worden er nieuwe voorstelling ingepland.

Maximumaantal deelnemers: 20

Toegangsprijs: 5,00 Euro

Betalen kan contant of via een QR-code.

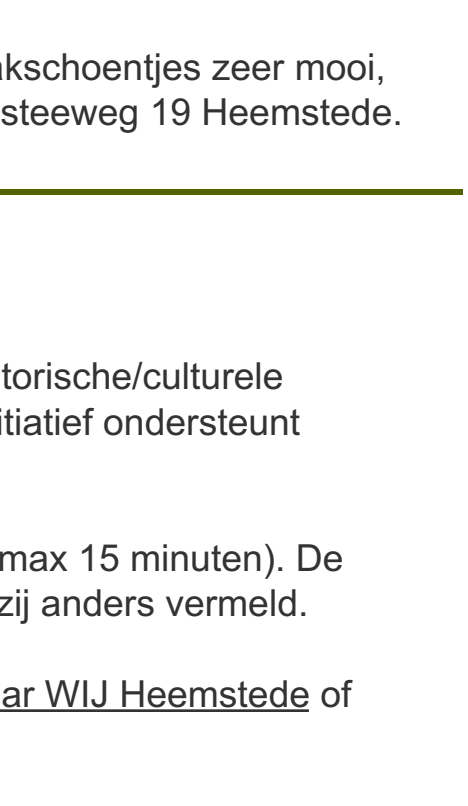
De gesproken tekst uit de film is terug te lezen in een handzaam boekje. Het bevat ook een wandel- en fietsroute langs de historische plekken die in de film aan de orde komen. Het boekje is tijdens de voorstellingen te koop voor 3 euro.

Ronald Huigen

Foto: Harry Opheikens

Fotoverzoek

Voor een fotoproject is Roeland Krijnen (acupuncturist) namens gezondheidscentrum De Nieuwe Lente aan de Raadhuisstraat 56A op zoek naar historische foto's van het pand. En dan specifiek het eerste gebruik ervan.

Het is ons bekend dat er heel vroeger een (post)koetsbedrijf gehuisvest was, vandaar die grote deuren aan de achterzijde.

Heeft u fotomateriaal van dat bedrijf, misschien ergens in actie of zelfs in bedrijf op de locatie (56A) zelf?

Natuurlijk is het heerlijk laten weten. U kunt het de HVHB [laten weten](#).

Tentoonstellingsbezoek

Tot nu toe kan de HVHB zeer tevreden zijn over de bezoekersaantallen aan onze tentoonstellingen.

Ook in 2024 is de HVHB van plan een tweetal tentoonstellingen te gaan organiseren. Afhankelijk van het thema hoopt de HVHB ook weer op de steun van u met het beschikbaar stellen van materialen.

Via de nieuwsbrief, website of Facebookpagina houden we u op de hoogte van de plannen.

Bezoekersaantallen de afgelopen tentoonstellingen

2019
Koffie met HeerlijkHeden: 160 bezoekers (weliswaar geen expositie, maar toch altijd goed bezocht)

Laimbock: 426 bezoekers

St. Michael: 180 bezoekers

2020
door Corona helaas geen tentoonstellingen

2021
Erfgoedprijzen buiten (schatting 40-60 bezoekers)

2022
75 jaar HVHB: 124 bezoekers

2023
WO II: 625 bezoekers
Langs De Glip: totaal 715 bezoekers + 63 extra bij een groepsbezoek en de 2 lezingen van Martin Bunnik

Foto: Willem Jan Wiebosch

Mantelzorgdag 10 november 2023

Ook dit jaar is de HVHB gevraagd om een bijdrage te leveren aan de mantelzorgdag. Anders dan vorig jaar zijn de mantelzorgers dit jaar vrij om ook activiteiten van de omliggende gemeenten te kiezen.

De locatie voor de HVHB-activiteit is de 1ste Aanleg. Er hebben zich 15 mantelzorgers aangemeld, die allemaal rond 13:00 uur in de 1ste Aanleg zijn gekomen. Henk Booms, Remmert van Pels en ondergetekende hebben het programma voor deze activiteit gemaakt.

Maar eerst verwelkomt trouwhouder Arienne de Wit de mantelzorgers en spreekt haar bewondering uit voor de taken die de mantelzorgers elke dag weer moeten doen. Vandaag is het andersom en ontlasten wij de mantelzorgers door ze een informatief programma aan te bieden.

Henk en Remmert, met als speciale gast René Janus, nemen na de koffie met wat lekkers de groep mee voor een historische wandeling over de Kerklaan. Na ruim drie kwartier kwam de 1ste Aanleg, heeft geregeld dat onze historische film op een groot scherm kon worden afgespeeld.

Nadat iedereen voorzien was van een hapje en een drankje heeft Ronald de totstandkoming van de film 'Het is in Heemstede zoo kwaad niet...' als inleiding verteld en aansluitend de mooie film laten zien. Ook hier heeft iedereen weer ademloos 35 minuten genoten van deze fraaie film over de historie van Heemstede.

Rond half vier ging iedereen weer huiswaarts.

Tekst en foto: Ronald Huigen

Bijzondere archiefstukken

Onze archiefdames Hanneke, Anja en Carla krijgen regelmatig schenkingen voor het archief. Niet alleen boeken, maar ook veel beeldmateriaal, zoals fotoalbums, schilderijen, posters en ander materiaal.

Onlangs schonk Rut Assendelft de vereniging een schilderij. De maker de jager ervan zijn onbekend, het kunstwerk is robuust en enigszins. De afmeting van de vergulde lijst is maar liefst circa 42 x 63 cm. Het stelt de Kerklaan voor en geeft een romantisch beeld van de straat. In de verte zien we de H. Bavokerk.

Mocht u omtrent dit kunstwerk meer weten, wij horen graag van u! U mag mailen aan [Communicatie HVHB](#).

Uit het Haarlems Dagblad, 11 november 1963

Uit het nieuws
De benoeming van een gemeentesecretaris in Heemstede heeft donderdagavond 31 oktober tijdens de gemeenteraadsvergadering een onverwachte wending genomen: nadat de raad driemaal had gestemd besliste het lot over de benoeming van een kandidaat die aanvankelijk niet op de aanbeveling van het college had gestaan. Burgemeester Van Rappard deed een greep in de bus. Het papier werd opgevouwen: nr. J.M. Krulweg van Haaksbergen was benoemd tot gemeentesecretaris.

Aan de Binnenweg in Heemstede gaat Albert Heijn een supermarket bouwen, die, naar men verwacht, in november 1964 zullen de winkel worden. Om de huishouden ruim gelegenheid te geven haar keus te bepalen zullen de waren uitgestald zijn in vitrines waarin zij 63000 artikelen uitgestald zal zien. De opening van deze zaak zal tot gevolg hebben dat het filiaal van Albert Heijn aan de Bronsteeweg gesloten zal worden.

Een uitermate felle, uitlaats brand heeft zaterdagmiddag gewoed in de manege Groenendaal aan de Herenweg in Heemstede. De linker zijstal van het complex brandde geheel uit. Het dak van het managegebouw kreeg veel schade. De brand ontstond doordat een 6-jarige knaap in een onbewaakt ogenblik lucifers uit zijn moeders wagen had gehaald en daarmee in de stal is gaan spelen.

Kleine advertenties
Wij zoeken een doormeerder en een jongen met dressé- garage automobielen. Tel. 38810.

2 bontmutsjes a.n. f.5,- p.st. 1 paar laarsjes mt. 37 7.50 1 paar zw. lakschoentjes zeer mooi, helft nW. pr. 1 oliekachel, merk Haler 17.50, 1 Lampekap 3.50. Bronsteeweg 19 Heemstede.

Wandelen door Heemstede

Roads, WJL Heemstede, Kennemerhart en de HVHB organiseren historische/culturele wandeling door Heemstede voor bewoners van Heemstede. Dit initiatief ondersteunt [Preventieakkoord Heemstede – SportSupport](#).

De duur van een wandeling is 1 uur met mogelijk een kleine uitloop (max 15 minuten). De begintijd van de wandelingen is 10 uur en het startpunt is Plein1, tenzij anders vermeld.

Geeft u zich wel graag van tevoren op. Vol is vol. Dat kan via [mail naar WJL Heemstede](#) of telefonisch: 023-548 38 28.

Dec	5	Meermond in Pomphuis	Plein 1	Rene	WijHeemstede
	19	Meermond in Pomphuis	Plein 1	Rene	Plein1
2024					
Jan	2	Hageveld (stage opdr)	Plein 1	Wim	WijHeemstede
	16	Hageveld (stage opdr)	Plein 1	Wim	Plein1
Feb	6	NVJ de Haven	Plein 1	Ronald	WijHeemstede
	20	NVJ de Haven	Plein 1	Ronald	Plein1
Maart	5	Autobedrijf Schagen	Plein 1	Henk	WijHeemstede
	19	Autobedrijf Schagen	Plein 1	Henk	Plein1
April	2	Kerklaan	Plein 1	René	WijHeemstede
	16	Kerklaan	Plein 1	René	Plein1
Mei	7	Blekervsaart	Plein 1	Rommert	WijHeemstede
	21	Blekervsaart	Plein 1	Rommert	Plein1
Juni	4	Meermond	Plein 1	René	WijHeemstede
	18	Meermond	Plein 1	René	Plein1

Vrijwilliger gespot: Jan de Leeuw

'Ik ben Jan de Leeuw, en woon met mijn partner Marthe sinds 2021 in Heemstede (Merlenhovens). Na leidinggevende functies in bedrijfsleven en het bekleed geniet ik nu van mijn pensioen, waarbij ik in mijn vrije tijd veel op de racefiets zit, en 'bestuurlijk actief' ben binnen een wielerved. Daarnaast verblijf ik veel in het buitenland, met nadruk op zowel het cultureel-historische als het sportieve (racefiets). En ik mag graag koken (na 15 jaar op een Herenklubbclub lukt dat inmiddels heel aardig volgens mijn vrouw).

Binnen de HVHB heb ik (als zij-instromer, want de expositie lag a.h.w. al klaar) meegewerkt aan de expositie over de Tweede Wereldoorlog en de recente expositie over de Glip samen met de rest van het team (Machteld, Rob en Louis) inhoudelijk en praktisch vormgegeven. Daarnaast zal ik incidenteel wat publiceren in HeerlijkHeden, met name daar waar het mijn interessegebied als historicus raakt: oorlogsgeschiedenis, in het bijzonder de Tweede Wereldoorlog en de Holocaust. Sinds deze zomer werk ik aan een artikel over Stolpersteine in Heemstede (publicatie in HeerlijkHeden voorjaar 2024), een onderwerp dat triest genoeg weer erg actueel is.

Vrijwilliger zijn binnen de HVHB is om twee zeer verschillende redenen dankbaar: enerzijds ontmoet je vanuit gedeelde historische interesse de meest uiteenlopende personages met boeiende professionele achtergronden en veel inzet. Anderzijds draag je actief bij aan het behoud, documenteren en ontwikkelen van de lokale historie en het historische bewustzijn. En, alhoewel ik als historicus veel meer geopolitiek georiënteerd ben, schuilt de grote kracht van lokale geschiedenis juist in de details, de persoonlijke verhalen en de herkenbaarheid. HeerlijkHeden vervult hierbij een (het mag gezegd: uitmuntende) sleutelrol.

Tip: voor professionele maar zeer toegankelijke documentaires over talloze "grote" onderwerpen met altijd aandacht voor de lokale geschiedenis verwijst ik graag naar 'Historie Hit' van Dan Snow (podcast en Youtube).

Volg BeleeffHeemstede waar de HVHB ook partner van is

ERVAAR HET GEMAK VAN PROFESSIONEEL INTERIEURADVIES

VERF | BEHANG | VLOEREN | RAAMDECORATIE | MEUBELS | STYLINGADVIES

HOME MADE BY **REE** ⁷⁵

BINNEWEG 89-91 | HEEMSTED | WWW.HOMEMADEBY-REE.NL

BLOKKEREN www.boekhandelblokker.nl

ERA REAL ESTATE VAN DEN PUTTEN MAKELAARS & TAXATEURS O.G.

deco HOME

home stede interieur | accessoires

FELIX HERENMODE

v.d. Veldt timmertechniek ¹⁸⁷⁵

Meer HVHB

- Het laatste nieuws
- Agenda
- Contact
- Erfgoed
- Publicaties
- HeerlijkHeden

Contact [Communicatie HVHB](#) Lid worden [Klik hier](#)

Website Facebook

© Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd of worden overgenomen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Historische Vereniging Heemstede-Bennebroek.

Deze e-mail is verzonden aan [{{email}}](#). Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier](#) afmelden. • Voor een goede ontvangst voegt u [communicatie@hvhb.nl](#) toe aan uw adresboek.